

UZASADNIENIE

odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji dokumentu pn.: „Program ochrony środowiska Miasta Bartoszyce do roku 2030”, o którym mowa w art. 46 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Sporządzono na podstawie art. 49 ustawy z 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.), zwanej dalej Ustawą.

1) Charakter działań przewidzianych w dokumentach, o których mowa w art. 46 i 47 ust. 1 Ustawy

W 2017 r. Gmina Miejska Bartoszyce przystąpiła do opracowania „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”. Przed uchwaleniem dokumentu przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko: opracowano „Prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” zgodnie z zakresem i stopniem szczegółowości określonym wówczas przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, Wydział Spraw Terenowych I w Elblągu (pismem znak: WSTE.411.16.2018.BW z dnia 25 kwietnia 2018 r.). Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarnego w Olsztynie (pismo znak: ZNS.9022.4.24.2018.W z dnia 24 kwietnia 2018 r.) odstąpił od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”. W „Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” stwierdzono, że realizacja zadań „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”:

- doprowadzi do poprawy stanu środowiska, w tym: poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia poziomu hałasu, utrzymania bezpiecznego poziomu promieniowania elektromagnetycznego, poprawy jakości wód, poprawy gospodarki odpadami, skuteczniejszej ochrony przyrody, skuteczniejszej ochrony przed nadzwyczajnymi zagrożeniami,
- wpłynie na zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zagadnień związanych ze środowiskiem i jego ochroną,
- przyniesie pozytywny efekt zarówno w przypadku zdrowia ludzi, jak i cennych obszarów przyrodniczych, m.in. obszarów Natura 2000.

Możliwe negatywne oddziaływanie realizacji zadań „Programu ochrony środowiska...” na środowisko może się wiązać z przedsięwzięciami infrastrukturalnymi. Niekorzystne oddziaływanie będą miały w większości charakter krótkoterminowy i będą występować w czasie budowy lub modernizacji infrastruktury, obiektów i urządzeń. Charakter długoterminowych oddziaływań będą miały nowobudowane przedsięwzięcia, z których podczas eksploatacji będą emitowane zanieczyszczenia do środowiska np.: zanieczyszczenia powietrza, hałas, ścieki, odpady. W takich przypadkach zostaną podjęte działania w celu zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań związanych z realizacją działań „Programu ochrony środowiska...”.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zaopiniowany został przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Wydział Spraw Terenowych I w Elblągu pismem WSTE.410.32.2018.BW z dnia 20 lipca 2018 r.– bez uwag;
- Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie pismem ZNS.9022.4.56.2018.W z dnia 23 lipca 2018 r. – bez uwag.

W toku postępowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w roku 2018 zarówno Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, Wydział Spraw Terenowych I w Elblągu, jak i Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Olsztynie nie zgłosili uwag. W toku przeprowadzonych konsultacji społecznych również nie wpłynęły żadne uwagi. W rezultacie dokument – „Program ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” został przyjęty uchwałą Nr III/20/2018 Rady Miasta Bartoszyce z dnia 28 grudnia 2018 r.

Po pierwszych dwóch latach (w 2019 r.) oraz po czterech latach realizacji Programu Ochrony Środowiska – w 2021 r. – sprawdzono efekty wdrażania Programu..., które opisano w raportach z realizacji Programu... . W konkluzjach stwierdzono, że realizacja wyznaczonych celów do roku 2020 przebiega zgodnie z planem. Dobiegający końca okres realizacji Programu Ochrony Środowiska oraz zmieniające się warunki zewnętrzne (nowy okres planowania, uaktualniony Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030) skłoniły Gminę Miejską Bartoszyce do podjęcia decyzji o uaktualnieniu „Programu ochrony środowiska Miasta Bartoszyce” do roku 2030.

Podstawowymi elementami w opracowaniu „Programu ochrony środowiska Miasta Bartoszyce do roku 2030”, będącego uaktualnieniem „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”, są:

- Odniesienie do krajowych, wojewódzkich i powiatowych dokumentów o charakterze strategicznym i programowym.
- Ocena stanu środowiska oraz infrastruktury ochrony środowiska. Na podstawie analizy stanu środowiska i stanu wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska dokonano analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na dalsze planowanie działań w zakresie ochrony środowiska – mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń, tzw. analizy SWOT.
- Cele i kierunki interwencji oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji:
  - ochrona klimatu i jakości powietrza;
  - zagrożenia hałasem;
  - pola elektromagnetyczne;
  - gospodarowanie wodami;
  - gospodarka wodno-ściekowa;
  - gleby;
  - gospodarka odpadami;
  - zasoby przyrodnicze;
  - zagrożenia poważnymi awariami.
- Harmonogram rzeczowo-finansowy działań planowanych do realizacji w latach 2021-2030: zadań własnych samorządu oraz zadań monitorowanych, realizowanych przez instytucje odpowiedzialne za realizację polityki w zakresie ochrony środowiska oraz zasobów przyrodniczych, jak również inne jednostki,
- System realizacji Programu, na który składają się następujące elementy: współpraca z interesariuszami/uczestnikami programu; opracowanie treści programu; wdrażanie i zarządzanie – instrumenty zarządzania; monitorowanie, w tym monitoring środowiska; okresowa sprawozdawczość; ewaluacja; aktualizacja.

Do najważniejszych zmian w aktualizacji przedmiotowego dokumentu należą:

- zaktualizowanie opisu obecnego stanu środowiska,
- wydłużenie horyzontu obowiązywania Programu Ochrony Środowiska do 2030 r.,
- nieznaczna modyfikacja układu celów i kierunków interwencji (z dostosowaniem do dokumentu nadrzędnego, jakim jest Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030),
- uaktualnienie harmonogramu realizacji zadań,
- nieznaczna modyfikacja katalogu wskaźników realizacji z uaktualnieniem danych dla roku bazowego (2020).

Działania objęte przedmiotowym opracowaniem mają charakter lokalny, gdyż **będą realizowane na terenie obszaru mieszczącego się w granicach administracyjnych Gminy Miejskiej Bartoszyce**. Projekt aktualizacji dokumentu „Programu ochrony środowiska Miasta Bartoszyce do roku 2030” dotyczy obszaru w granicach jednej gminy. Zachodzi zatem przesłanka wskazująca na możliwość odstąpienia od przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 48 ust. 3. ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć – przedmiotowy dokument wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ich potencjalne oddziaływanie na środowisko zostało ocenione w „Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”. **W dokumencie „Program ochrony środowiska Miasta Bartoszyce do roku 2030”, będącym aktualizacją poprzedniego Programu..., nie zostały przewidziane do realizacji żadne zadania inwestycyjne o nowym charakterze – pod względem usytuowania, rodzaju i skali.** Ponieważ zmiany dokumentu nie dotyczą usytuowania, rodzaju i skali zadań inwestycyjnych, zachodzi przesłanka wskazująca na możliwość odstąpienia od przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 48 ust. 4. pkt. 1) ustawy z 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach – cele, kierunki działań i zadania wskazane w dokumencie wynikają z obowiązujących aktów prawnych, programów wyższego rzędu oraz dokumentów planistycznych (strategii rozwoju) na szczeblu krajowym i wojewódzkim. Powiązania z dokumentami wyższego szczebla zostały omówione w rozdziale 5 przedmiotowego dokumentu.

c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska – zrównoważony rozwój definiuje się jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje integrowanie działań mających na celu wzrost gospodarczy oraz działań społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania potrzeb społeczności lub obywateli, zarówno współczesnego, jak i przyszłych pokoleń. „Program ochrony środowiska Miasta Bartoszyce do roku 2030” wskazuje kierunki działań wpływających na poprawę stanu środowiska i ochronę klimatu oraz przyczyniających się do utrwalenia pozytywnych postaw ekologicznych, w związku z tym należy stwierdzić, że planowane zadania zawarte w „Programie...” ściśle korelują z założeniami

zrównoważonego rozwoju w aspekcie ochrony środowiska, oraz wypełniają zobowiązania stosunku do regulacji prawnych Unii Europejskiej;

d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska – przedmiotowy dokument odnosi się w całości do problemów ochrony środowiska. Cele „Programu ochrony środowiska Miasta Bartoszyce do roku 2030” odnoszą się do dziewięciu obszarów interwencji, jak również uwzględniają kontekst adaptacji do zmian klimatu.

Realizacja zadań z zakresu tych celów wpłynie na poprawę stanu środowiska oraz ochronę klimatu i przyczyni się do utrwalenia pozytywnych postaw ekologicznych oraz poczucia odpowiedzialności za środowisko naturalne wśród mieszkańców Gminy Miejskiej Bartoszyce.

2) Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko

Rodzaj przedsięwzięć oraz ich skala oddziaływania na środowisko zostały ocenione w „Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”. W treści „Prognozy...” stwierdzono, że realizacja zadań „Programu ...”:

- doprowadzi do poprawy stanu środowiska, w tym: poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia poziomu hałasu, utrzymania bezpiecznego poziomu promieniowania elektromagnetycznego, poprawy jakości wód, poprawy gospodarki odpadami, skuteczniejszej ochrony przyrody, skuteczniejszej ochrony przed nadzwyczajnymi zagrożeniami,
- wpłynie na zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zagadnień związanych ze środowiskiem i jego ochroną,
- przyniesie pozytywny efekt zarówno w przypadku zdrowia ludzi, jak i cennych obszarów przyrodniczych, m.in. obszarów Natura 2000.

Możliwe negatywne oddziaływanie realizacji zadań programu ochrony Środowiska na środowisko może się wiązać z przedsięwzięciami infrastrukturalnymi. Niekorzystne oddziaływania będą miały w większości charakter krótkoterminowy i będą występować w czasie budowy lub modernizacji infrastruktury, obiektów i urzędzeń. Charakter długoterminowych oddziaływań będą miały nowobudowane przedsięwzięcia, z których podczas eksploatacji będą emitowane zanieczyszczenia do środowiska np.: zanieczyszczenia powietrza, hałas, ścieki, odpady. W takich przypadkach zostaną podjęte działania w celu zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań związanych z realizacją działań „Programu ochrony środowiska...”.

W projekcie dokumentu „Program ochrony środowiska Miasta Bartoszyce do roku 2030”, będącym aktualizacją poprzedniego „Programu...”, nie zostały przewidziane do realizacji żadne zadania inwestycyjne o nowym charakterze – pod względem rodzaju i skali.

a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań – Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań zostało omówione w „Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”.

W projekcie dokumentu „Program ochrony środowiska Miasta Bartoszyce do roku 2030”, będącym aktualizacją poprzedniego „Programu...”, nie zostały przewidziane do realizacji żadne zadania inwestycyjne o nowym charakterze – pod względem rodzaju i skali, zatem konkluzje „Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Programu ochrony dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” pozostają aktualne.

b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych zostało omówione w „Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dla projektu Programu ochrony

środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020". Realizacja kierunków działań zapisanych w „Programie...” nie będzie powodować znaczących oddziaływań transgranicznych. Żadne z planowanych działań nie stanowi zagrożenia dla stanu środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców innych państw.

W projekcie dokumentu „Program ochrony środowiska Miasta Bartoszyce do roku 2030”, będącym aktualizacją poprzedniego „Programu...”, nie zostały przewidziane do realizacji żadne zadania inwestycyjne o nowym charakterze – pod względem rodzaju i skali, zatem konkluzje „Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” pozostają aktualne.

c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska zostało omówione w „Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”. Projektowane w „Programie...” kierunki działań w sposób bezpośredni lub pośredni wpłyną na poprawę kondycji zdrowotnej mieszkańców gminy. Prawidłowa realizacja zadań inwestycyjnych nie będzie stanowić zagrożenia dla środowiska, a wręcz przeciwnie – wpłynie pozytywnie na stan środowiska.

W projekcie dokumentu „Program ochrony środowiska Miasta Bartoszyce do roku 2030”, będącym aktualizacją poprzedniego „Programu...”, nie zostały przewidziane do realizacji żadne zadania inwestycyjne o nowym charakterze – pod względem rodzaju i skali, zatem konkluzje „Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” pozostają aktualne.

3) Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko

a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystanie terenu

Na terenie Gminy Miejskiej Bartoszyce znajduje się 76 obiektów zabytkowych objętych ochroną prawną na podstawie wpisu do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego, prowadzonego przez Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Bartoszyce znajdują się 223 obiekty. Najważniejszymi zabytkami w mieście Bartoszyce są: układ urbanistyczny – Stare Miasto łącznie z murami obronnymi i obszarem 50 m. na zewnątrz od murów, budowle sakralne z XIV i XV wieku: kościół p.w. Św. Jana Chrzciciela wraz z wyposażeniem wnętrza, kościół Św. Jana Ewangelisty wraz z wyposażeniem wnętrza, brama miejska „Lidzbarska”.

Analiza środowiskowych oddziaływań przedstawiona w „Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” wykazała, że realizacja kierunków interwencji i zadań będzie miała generalnie pozytywny wpływ na zabytki. W szczególności wpływ ten związany jest z oddziaływaniami pośrednimi (wpływ na poprawę jakości powietrza). Będzie on dotyczyć głównie zabytków architektonicznych.

Na terenie gminy nie występują przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystanie terenu.

b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

Tereny chronione na obszarze Gminy Miejskiej Bartoszyce zajmują niewielką powierzchnię 45,45 ha (3,85% powierzchni miasta). Na terenie Miasta nie występują rezerваты przyrody ani parki krajobrazowe. W granicach miasta występuje jedynie fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny (powierzchnia ogółem 16 429,9 ha), na terenie miasta 45,45 ha.

Na terenie Gminy Miejskiej Bartoszyce nie występują użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Na terenie Gminy Miejskiej Bartoszyce występuje obszar chroniony w ramach sieci Natura 2000 – miasto również graniczy z tym obszarem. Jest to Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Warmińska” (kod PLB280015) o powierzchni 145 342,0 ha. „Ostoja Warmińska” została ustanowiona jako obszar Natura 2000 przede wszystkim dla ochrony jednego gatunku – bociana białego, który osiąga tu największą liczebność i największe zagęszczenie w kraju. Jest to jednak również bardzo ważna ostoja dla wielu innych gatunków ptaków, występują tu bowiem aż 93 gatunki ptaków waloryzujące obszary Natura 2000 (w tym 81 gatunków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych). Jest wśród nich 38 gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 15 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi zwierząt.

W „Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” stwierdzono, że realizacja zadań „Programu...” przyniesie pozytywny efekt w przypadku cennych obszarów przyrodniczych, m.in. obszarów Natura 2000. W projekcie dokumentu „Program ochrony środowiska Miasta Bartoszyce do roku 2030”, będącym aktualizacją poprzedniego „Programu...”, nie zostały przewidziane do realizacji żadne zadania inwestycyjne o nowym charakterze – pod względem rodzaju i skali, zatem konkluzje „Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” pozostają aktualne.